

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopnarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema listi v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopnarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček, račun, Ljublj. na 15.179
Telefon štev. 2549

Boji med angleškimi četami in vstaši v Birmi

London, 28. dec. s. Gandisti so prenesli revolucionarno akcijo, ki je bila dozdanj po posameznih terorističnih dejanjih omejena na Indijo, v veliko deželo Birmo. Birma je doslej upravno zvezana z Indijo, dasi je njeno prebivalstvo tako po plemenu kakor po veri in običajih popolnoma različno od indskega. Indska konferenca v Londonu je sklenila, da naj se Birma v bodoče od Indije popolnoma loči in, dočim bi Indija dobila veliko samoupravo, bi Birma ostala direktna kolonija britanske krone.

To okolnost so voditelji nacionalizma v Indiji izrabili v to, da so sedaj med širokimi masami v Birmi zanetili revolucionarno razpoloženje. Birmsko prebivalstvo postaja zadnje čase Angliji vedno bolj sovražno tudi zaradi tega, ker je tudi to deželo zadela huda gospodarska kriza, in sicer v produkciji riža, ki je

tako zelo padla, da je več kakor 1 milijon domačih delavcev brez dela.

Kakor smo že poročali, so se organizirale v velikem okraju Taravadi vstaške čete, ki so oplenile in zažgale železniško postajo, ubile več oseb in napadle več policijskih postaj na deželi. Vstaši se skrivajo v džungli, iz katere nenadoma napadajo angleške postaje, potem se pa zopet skrijejo v neprodorne gozdove. Tako so tudi napadli nekega angleškega gozdnega nadzornika Fielda Clarkeja, ki so ga zalogotili v njegovi samotni hiši v gozdu, in ga ubili.

V spopadu med oboroženo silo in neko vstaško četo v Taravadiju je bilo več oseb ubitih in ranjenih, ena cela vas uničena in več hiš na samem požganih. To je bilo na božič. Dne 26. in 27. decembra pa so se zgodili še hujši spopadi. Vlada je namreč lokalno po-

licijo pomnožila z enim polkom angleške pešadije iz Kenta in s 15. četo pundžabske pešadije. Predstraže teh čet so zadele skupaj z vstaši v gozdu med Inseinom in Hanzalo. Vstaši so pustili na mestu 120 mrtvih in še več ranjenih. Vojaštvo je imelo majhne izgube, ker je streljalo na vstaše s strojnimi, dočim so vstaši bili oboroženi samo s puškami, domačimi sabljami in bambusovimi gorjanci.

Gverner Birme sir Charles Innes je v sporazumu z vojaško oblastjo odposlal v vstaški okraj nove angleške in domačinske čete. Vstaški okraj obsega skoraj 3000 milj areala in ima okoli pol milijona prebivalstva. Pokrit je z gostimi gozdovi, ki so skoraj neprodorni. Število četašev znaša nad tisoč, v okraju samem pa razsaja malarija. Po zadnjih poročilih se je položaj nekoliko izboljšal. Oblasti seveda skušajo na vsak način izvedeti, kdo je voditelj vstašev in ga prijeti.

Našim prijateljem!

Z današnjo številko zaključujemo III. letnik Slovenskega lista. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo vsem naročnikom, inserentom in sotrudnikom, da so nam stali ob strani in jih prosimo, da nam ohranijo svojo naklonjenost tudi v novem letu in pridno širijo naš list. Vsak naročnik Slovenskega lista naj v novem letu pridobi vsaj še enega naročnika. Malenkostno naročnino bo pač lahko vsak utrpel, saj stane Slovenski list po pošti in na dom dostavljen samo 5 Din na mesec. Četrletna naročnina znaša 15 Din, polletna 25 Din, celoletna 50 Din. Slovenski list je edini katoliški tednik, ki izhaja ob ponedeljkih in bi nobena katoliška družina ne smela biti brez njega. Naš cilj, ki ga moramo doseči v novem letu, bodi: Število naročnikov Slovenskega lista se mora vsaj podvojiti.

V nadi, da nam bodo vsi naši prijatelji pomagali, da ta cilj res dosežemo, želimo vsem

SREČNO IN VESELO NOVO LETO!

Uredništvo in uprava.

Duca - naslednik Bratiana

Bukarešt, 28. decembra. AA. Rador poroča: Izvršni odbor liberalne stranke se je danes sestel k izvolitvi novega šefa stranke na mesto pokojnega Vintila Bratiana. Pokojnikov brat Dimu Bratianu je predlagal za predsednika bivšega ministra za zunanje zadeve Duco. Predlog je bil takoj soglasno sprejet. Na tem sestanku so imeli prvaki liberalne stranke govore, v katerih so slavili pokojnega Bratiana. Niz govorov je zaključil z daljšim nagovorom novi predsednik stranke Duca, ki je očrtal vlogo, ki jo mora iz naravnih razlogov igrati liberalna stranka.

Duca bo jutri sprejel predstavnike inozemskega tiska, katerim bo dal izjavo o politiki liberalne stranke. Razvil bo predvsem njen gospodarski program.

Huysmans o belgijski politiki

Pariz, 28. dec. kk. Belgijski zunanji minister Huysmans je izjavil v »Excelsioru« sledeče o belgijski zunanji politiki: Belgija zasleduje kot svoj politični cilj ustvaritev trajnega miru, zavarovanega z vsemi mogočimi pogodbami. Zato se je Belgija tudi priključila tendencam Društva narodov. Doktor ne bo varnost narodov temeljila na pozitivnih in praktičnih načelih, je Belgija dolžna sama sebi in mednarodnim obveznostim, da skrbi za one korake, ki so potrebni za obrambo domovine in njene neodvisnosti. Vprašanje mednarodne organizacije evropskih držav se mora zagrabit z gospodarske strani. Belgija je preveč odvisna od inozemstva, da ne bi sama čutila učinkovanja svetovne krize.

7 delavcev zgorelo

Newyork, 28. dec. s. V Whinkingu v državi Indiana je na sveti večer zgorelo sedem poljskih delavcev. Praznovali so v svojem stanovanju božič. Naenkrat je začelo goreti božično drevo. Plameni so se z velikansko hitrostjo širili in kmalu je bilo vse stanovanje v ognju. Delavci se niso mogli rešiti. Ko so ljudje požar pogasili, so izrekli izpod ruševin čisto zglajenela trupla nesrečnih delavcev.

25 mil. dolarjev božičnih nagrad

Newyork, 28. dec. s. Newyorški finančni zavodi so kljub težki krizi izplačali svojim uslužbencem božične nagrade v skupni višini 25 milijonov dolarjev.

Smola tihotapcev alkohola

Newyork, 28. dec. s. Ameriška obrežna straža je v višini Montauk Pointa na Long Islandu ustavila angleško tihotapsko ladjo. Na krovu ladje se je nahajalo za okrog 100.000 dolarjev alkoholnih pijač. Posadko, broječo deset mož, so aretirali. Tihotapska ladja se je ustavila šele tedaj, ko jo je več strelav iz topov poškodovalo.

Največji hotel v San Francisku zgorel

San Francisco, 28. dec. s. Hotel Cotton, največji hotel v San Francisku, je popolnoma zgorel. Vzrok požara je neznan. V hotelu je bilo 150 gostov, ki so se pa vsi pravočasno rešili.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Počasi se bo zjasnilo, temperatura bo narasla. Južne Alpe: Spremenljivo vreme, najbrže padavine.

Tudi Francijo zajela gosp. kriza

Pariz, 28. dec. AA. Finančni minister Germain Martin je dal danes novinarjem izjavo, v kateri je naglasil, da je še pred nekoliko meseci izgledalo, da bo Francija ostala obvarovana pred posledicami gospodarske krize, ki besni po svetu. Med tem je kriza zajela narode tako, da omejujejo kupovanje industrijskega blaga. Vendar je treba vedeti, je nadaljeval Germain Martin, da se je v Franciji zbralo mnogo kapitala in da ni na mestu utrujenost, ki se čuti v Franciji. Vlada bo zahtevala, da nihče ne sme širiti alarmantnih vesti. Francija bo našla nove možnosti, da uredi potrebe po kolonijskih posojilih in izvede gospodarsko pripravljenost države. Vsi dogodki bodo našli vlado na svojem mestu. Vlada bo gledala, da

zadosti vsem potrebam francoskega narodnega gospodarstva.

Pariz, 28. dec. Gospodarska kriza in zastoj poslov ima do sedaj zelo hude posledice zlasti v Bordeauxu. Tu je faliralo več bank in menjalnic. Zaradi tega se nahaja več sto rodbin v zelo težkem materijelnem položaju in nekatere so popolnoma ruinirane. To se je poznalo tudi na božičnih praznikih, ki so potekali skoro brez vsakega banketa, kakor je bilo do sedaj običajno. Dne 27. t. m. pa je zopet falirala neka banka, in sicer banka Dorient, ki je zaprla svoje urade in naznanila primanjkljaj dveh in pol milijonov frankov. Zaradi tega so zelo prizadeti zlasti mali vlagatelji v okolici Bordeauxa. Banka je obstojala že 60 let.

Iz dežele mučenikov

Podrobnosti o mučeništvu dveh kitajskih duhovnikov
Posvečenje novega šola

Rim, 28. dec. s. S Kitajskega je dospela brzojavka, da so roparji obesili kitajskega duhovnika Marka Ho iz apostolskega vikarijata Puhu, province Hupeh. — O mučeništvu obeh nedavno ubitih kitajskih duhovnikov so prišli sedaj natančnejši podatki. 69 letni kitajski duhovnik Kin je bil osem let pred boksarsko vstajo (1900) posvečen. Ko je morala takrat inozemska duhovščina bežati, je upravljal vikarijat Kiangsi. Njegove zadnje besede, ki jih je govoril nekemu kristjanu, ki mu je prinesel nekoliko živeža, so bile: »Jutri vam ni treba več priti, ker so me komunisti obsodili na smrt. Svoje življenje sem žrtvoval in sem vesel, da umrem za Boga in vikarijat Kiangsu. — Drugi isti dan usmrčeni duhovnik Čeng je pripadal mučeniški družini. Njegovega očeta so avgusta leta 1900, na strašen način usmrtili. Boksarji so ga privezali k drevesu, mu izrezali srce in na njegovo mesto porinili mučenikov molitvenik. Njegov sin-duhovnik je bil sedaj na podoban način usmrčen. Komunisti so ga obglavili, odprli njegovo truplo in iztrgali srce.

Število duhovniških žrtev na Kitajskem je od leta 1924. naraslo na 30 (8 Belgijcev, 7

Italijanov, 5 Kitajcev, 3 Američani, 3 Francozi, 2 Nemci in 1 Irec).

Dne 9. decembra je bil v katedrali v Siučovu, v kateri počiva nasproti oltarja smrtni ostanki februarja meseca umorjenega škofa Versiglie, salezijanec Canazei posvečen za škofa. Misijonarji 15 narodnosti so se udeležili slovesnosti. Kitajski vladni zastopnik je opozoril na to mednarodnost in izjavil, da vidi v tem »dokaz duha skupnega dela v katoliški Cerkvi, v kateri ni nobene razlike med narodnostmi, marveč ljubezen in splošno edinstvo.« Posvečenje je izvršil sam papežev delegat na Kitajskem. V slavnostnem govoru povedom posvečevanja je govoril zastopnik papeža o smrti obeh škofov Jansa in Versiglie: »Njuna kri ne kriči po maščevanju, marveč kliče po odpuščanju pri Bogu in prosi, da bi kmalu napočil dan milosti za ogromno kitajsko državo.«

Družba „ILIRIJA“ Premog

Dunaška cesta št. 46 Drva

Telefon: 2820 Koks

Stanje maršala Joffre-a brezupno

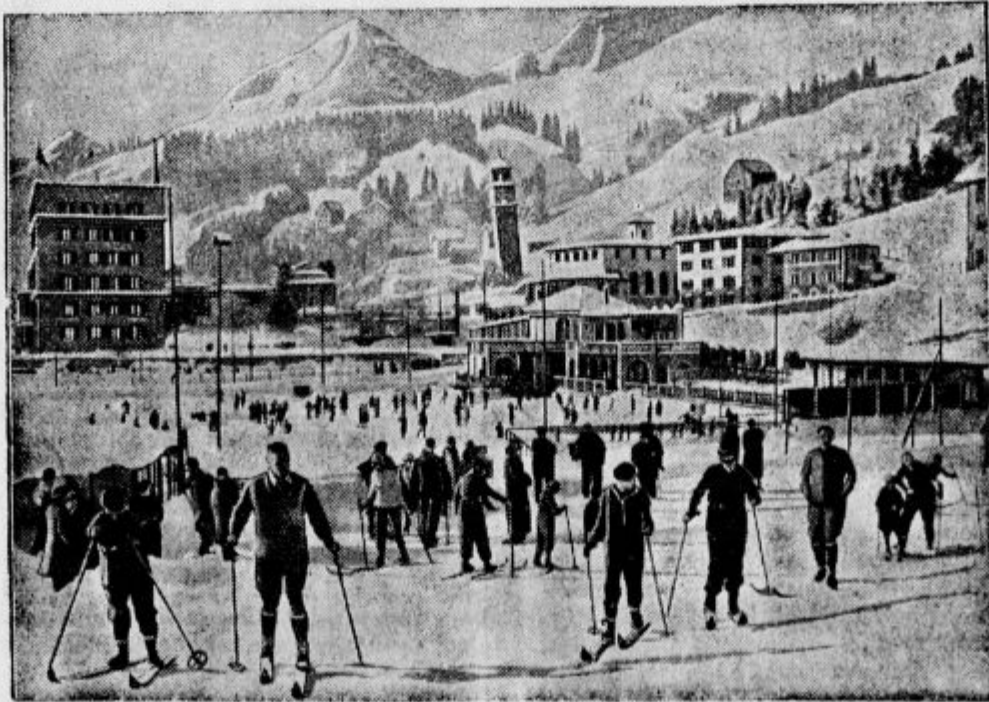

Pariz, 28. dec. kk. Zdravstveno stanje maršala Joffreja je po mnenju zdravnikov brezupno. Danes dopoldne se je stanje bolnika nekoliko izboljšalo. Popoldne pa se je zopet poslabšalo. Pozno popoldne je bilo izdano zdravniško mnenje, ki pravi: Zjutraj javljeno izboljšanje ni trajalo dalje. Bolnik polagoma zgublja moči, niso pa resnične vesti, da bi se bila izvršila druga amputacija. Stanje bolnika je bilo dopoldne za par trenutkov tako dobro, da se je bolnik osvestil in celo zavil nekoliko tekoče hrane. Opoldne je bilo izdano zdravniško mnenje, da je lokalno stanje dobro, temperatura 37, žila 72. Pred kliniko, ki se nahaja v neki stari pariški ulici, se zbirajo velike množice ljudi, ki čakajo na poročila o zdravstvenem stanju maršala Joffre-a.

Jožef Joffre je bil rojen 12. januarja 1852 v Rivesaltesu, malem kraju v Vzhodnih Pirenejih kot sin sodarja, ki je imel številno družino. Najprej je bil vzgojen v kolegu v Perpignanu, potem je pa prišel v slavno Politehnično šolo v Parizu, ki vzgaja topniške in pionijske častnike. Kot pionijski častnik se je udeležil vojne 1870/71, potem pa je služil v kolonijah, kjer se je zlasti odlikoval v Timbaktu proti vstaškim Tuaregom. Leta 1906. je postal divizijski general, leta 1908. pa poveljnik II. armadnega zbora v Amiensu. Leta 1918. je postal šef generalnega štaba.

Ko je izbruhnila vojna, je bil glavni poveljnik francoske armade. Potem, ko je bil radi napada desnega nemškega krila francosko armado avgusta meseca umaknil nazaj, opirajoč se na Pariz, je že septembra začel ofenzivo na levem krilu in premagal Nemce v največji bitki na odprtem polju v minuli svetovni vojni. Vsled te zmage pri Marni je Joffre zopet pridobil teren, dokler se nista obe fronti nepremično zakopali. Tako so potekale operacije v letih 1915. in 1916. Tega leta je Joffre prevzel predsedstvo v vrhovnem vojnem svetu zavznikov in bil imenovan za maršala Francije. Vrhovni poveljnik francoske armade na fronti pa je postal, kakor znano, Foch. Od leta 1920 dalje je Joffre živel popolnoma sam zase v Parizu.

Dunaj, 28. dec. s. 50 letna vdova gledališkega igralca Justina Bastar je včeraj skočila skozi okno svojega stanovanja v tretjem nadstropju in je obležala mrtva z razbito glavo. Živela je od svojih prihrankov, ki so bili že zelo pičli, tako da je zadnji čas živela skrajno bedno. Mučila jo je tudi huda živčna bolezen.

St. Moritz — paradiz sportnikov

Teško gospodarsko in politično stanje v Italiji

Pariz, 28. dec. Z. Zadnja številka antifašističnega lista »La Liberté« prinaša iz peresa znanega socialističnega članka: »Prišel je trenutek, v katerem mora Italija sprevideti ali pa se bo po vsem pogubila in doživela usodo mnogih držav in narodov v preteklosti, ki so izginili ali komaj životarijo. Nemiri in stavke se v vseh krajih množijo, posebno zaradi nasilnega znižanja plač. Največje demonstracije so se vršile v Lingua Grossa, kjer so demonstranti poskusili zažgati carinarico. V Castelmasa in Pistoja so demonstranti koračili po mestu. Te posamezne skupine demonstrantov nikakor niso bile v zvezi med seboj, zaradi česar se da sklepati na splošno nezadovoljnost, ki vlada danes v Italiji. OVRA predstavlja pričevala antifašističnega pokreta in ni sestavljena samo od profesionalnih policijskih agentov, marveč tudi iz fašistov vseh slojev meščanstva, ki imajo nalogo, da vohunijo v svojem okolju. V tej organizaciji so vključeni inženjeri, advokati, častniki, uradniki, trgovci, študentje in vratarji. V zadnjem času so se vršile v Sardiniji množične aretacije in so tam odkrili letalo, ki naj bi služilo za širjenje protifašističnih letakov. Še pred božičem je izredni tribunal razen že javljenih procesov razpravljal tudi o več manjših procesih proti komunistom. Skupina desetih obtoženih delavcev je bila obsojena na štiri, tri

in eno leto zapora. Dne 20. decembra je obsodil tribunal osem mladih delavcev zaradi komunizma in laki procesi se vršijo dan za dnem. Fašistične oblasti se ne ozirajo na nič ter nastopijo celo proti onim, ki so se v svetovni vojni žrtvovali za Italijo. Tako so pred par dnevi obsodili na pet let konfinacije težkega vojne invalida, ker se ni hotel pokoriti fašizmu. V noči od 17. na 18. decembra je prišlo v Lujno do incidenta med mladimi ljudmi in karabinerji. Pri tej priliki je karabiner z revolverjem ubil nedolžnega mladeniča.

V zadnjem času se ponavljajo krabi industrijskih, trgovskih in bančnih podjetij. Tako se je prijavil konkurz nad veliko tovarno za čevlje Di Capua. Interesantno je pri tem, da je bila zadevna procedura zelo hitra in tajna. Upniki niso mogli niti zvedeti o vzroku poluma. Denarnih zavodov, ki so v zadnjem času skrahirali, je zelo mnogo in sedaj javljajo, da se nahaja tik pred polumom celo veliko denarno podjetje Banca di Venezia, ki ima pasiv preko 60 milijonov lir. Močni finančni krogi so odstranili svoje roke od tega zavoda in ga nočejo več reševati. Pričakuje se velik finančni škandal v Belloni.

Dunaj, 28. dec. Z. Sročnji »Abende« prinaša preko cele strani članek pod naslovom »Zarota v masah proti Mussoliniju«, v katerem pravi: »Finančno stanje Italije je zelo težko.

Mussolini je skušal najeti posojilo v Ameriki, kar mu pa ni uspelo. Fašistična vlada je zaradi finančnih težav tudi prisiljena, da reducira podpore vsem inozemskim organizacijam in elementom, ki stoje v službi njene politike. Tako so skrajšali denarno podporo Heimwehru, hrvatskim emigrantom Paveliču in Perčecu, makedonstvujočim in drugim. Pred desetimi dnevi se je vršil v Chiazzu sestanek vseh inozemskih emigrantov in fašističnih delegatov, v katerem so dali na znanje, da se jim podpora mora znižati. Zaradi tega sta Pavelič in Perčec odstopovala v Berlin, da tam poišče pomoči od Hitlerja in Hugenbergarja. Vendar jima to ni uspelo.

Vsi jugoslovanski listi v Italiji prepovedani

Trst, 28. dec. Z. Po odredbi vseh prefektov v Julijski krajini je prepovedano razširjati in prenašati preko meje kakršnekoli jugoslovanske časopise, tudi one, ki so do sedaj bili dovoljeni. Pri prehodu preko meje se vrši stroga preiskava ter se vsi jugoslovanski časopisi zaplenijo. Italijanske državljane čaka v takem slučaju težka kazen. Mnogo potnikov je že imelo nepravilne, ker so imeli pri sebi jugoslovanske časopise. Puljski prefekt je javno objavil, da bo vsakdo, ki bo širil jugoslovanske liste, kaznovan z ječo do 15 let.

Izvoz ruskega blaga v Italijo

Rim, 28. dec. J. Uradna statistika poroča, da je v mesecih oktober, november in december tega leta, odkar je bila sklenjena nova trgovinska pogodba z Rusijo, bilo uvoženega iz Rusije v Italijo blaga za 330 milijonov, dočim se je v isti dobi iz Italije uvozilo v Rusijo blaga za 80 milijonov lir. Ruski uvoz se je torej v primeri z uvozom v isti periodi prejšnjega leta povečal za 36 odstotkov, italijanski izvoz pa za 25 odstotkov. Največ se uvaža žita, katerega se v letih 1928. in 1929. ni izvažalo iz Rusije v Italijo nič, dočim znaša v letu 1929. do 1930. nad pet milijonov rubljev. Povečal se je tudi izvoz lesa, oglja, petroleja, tobaka in kož, dočim je padel uvoz mesa, rud in preprog. Italija pa izvažava v Rusijo največ avtomobile, žeplo in sočivje.

Skrivnostna megla zopet mori?

Bruxelles, 28. dec. J. Skrivnostna megla, ki je zopet legla na dolino Meuse, je zlasti gostja v mestecih Huy in Tilleur. Tukaj so do sedaj umrli tri osebe, več drugih pa je resno bolnih. Tudi te slučaje smrti oziroma bolezni pripisuje ljudstvo megli. Oblasti so ljudstvu svetovale, naj čim pogosteje malo hodi na ulice. Preiskovalna komisija se je podala v Huy in Tilleur.

Novi boji v Maroku

Pariz, 28. dec. kk. Ob maroško-alžirski meji se vedno bolj množijo napadi med domačini, ki so pod francosko oblastjo, in med neodvisnimi plemeni. »Matine« poroča, da so francoski vojaški oddelki zajeli in pobili tri čete Maročanov, ki so 24. decembra onkraj meje napadli domače vasi in jih oplenili. Francoske čete so imele 4 mrtve in 2 ranjena. Pri boju so izdatno pomagala francoska letala.

Položnice smo priložili današnji številki za vse cenjene poštne naročnike. Oni p. n. naročniki, ki so naročnino za januar ali še dalje že obnovili, naj shranijo položnico za poznejše plačilo ali pa jo oddajo kakemu novemu naročniku.

Prvi zajec

Zadnjič mi je dejal prijatelj: »Danes te povabim na kosilo. Dobil sem zajca, pa sem rekel ženi, da bom tudi tebe povabil, ker visoko cenim tvoj gastronomski talent.«

»Hm, pa moram ravno jaz priti?«

»Da, ravno ti. Tudi ona želi to.«

Kaj sem hotel drugega, kakor da sprejem povabilo.

»Torej dobro. Bom prišel.«

»Ob dvanaestih pridem po tebe v kavarno. Servus!«

Priznam, da mi je bilo zelo neprijetno. Dobro vem, kaj pomeni, če se star sladkosnedž odzove povabilu mladega zakonskega para, zakaj povedati moram, da se je moj prijatelj šele pred kratkim oženil. Navadno je, da ostane človek ob taki priliki lačen; če pa je sit, je skoraj boljše, da bi ostal lačen. Mlade soproge so v našem stoletju navadno zelo slabe kuharice. Če nimajo nikogar, ki bi jim pomagal, je kosilo navadno tako, da srečni soprog z največjim samozatajevanjem junaško prenaša muke, gost je pa še v slabšem položaju, zakaj on se mora poleg tega še diviti okusno pripravljeni jedi.

Bil sem res v jako neugodnem položaju. Povedati moram še, da je žena mojega prijatelja skoraj za polovico mlajša od njega, in da je komaj minulo leto dni, kar je na liceju položila maturo. Moj prijatelj je dolgo iskal, preden jo je našel.

Venizelos v Belgradu

Belgrad, 28. dec. I. Danes popoldne ob pol 6 se je pripeljal z orient-ekspresom grški predsednik vlade Venizelos. Istopolil je na predmestni postaji v Topčideru, kjer ga je čakal minister dvora Jeličić. Predsednik vlade Venizelos in minister dvora Jeličić sta se odpravila z dvorskim avtomobilom na Dedinje, kjer je bil Venizelos sprejet v dolgo avdienco pri Nj. Vel. kralju. Ob 7 zvečer se je vršila v zunanjem ministrstvu intimna čajanka, tekom katere sta se dolgo razgovarjala predsednik grške vlade Venizelos in naš zunanji minister dr. Voja Marinković. Grški premier se je ob pol 9 zvečer odpeljal z brzim vlakom preko Ludište v Varšavo.

Korupcija v francoskih levičarskih strankah

Pariz, 28. dec. Preiskava parlamentarne komisije o Oustricovi aferi prinaša na dan čedalje bolj grde zadeve. Komisija, kateri nadzleže znani katoliški poslanec Marin, je dne 27. decembra zaslišala g. Serruysa, ki je najboljši vladni strokovnjak v zadevi trgovinskih pogodb. Izjavil je, da so gotovi ugledni politiki in finančniki v času, ko je bil državni proračun najbolj pasiven, na račun države delali več ali manj grde posle. Najbolj je obtožil znanega Gastona Vidala in ministre takratne vlade. Ti ljudje so z uvajanjem tujih papirjev na pariski trg oskodovali domačo valuto.

Nato je komisija zasliševala Coggia, ki je bil leta 1926 šef Caillauxovega kabineta, pozneje pa šef kabineta finančnega ministra. Ta je kompromitiran zaradi tega, ker je bil kot šef kabineta ministra finance večkratni upravni svetnik Oustricovih podjetij.

Nato je bil zaslišan znani levičarski leader Caillaux, ki se je izgovarjal, da ni bil zapleten v razne inkriminirane denarne afeje.

Listi trdijo, da se nekatere politične stranke na vse načine trudijo, kako bi se škandal Oustrice zabrisal in preiskovalna parlamentarna komisija razpustila. Toda predsednik Marin se vsem takim poskusom tako energično upira, da se ta namera ne bo posrečila.

Med tem pa se trdi, da bo izbruhnil nov

Belgrad, 28. dec. I. Predsednik grške vlade Venizelos je pred svojim odhodom dal časnikarjem sledečo izjavo: »Sklenil sem obiskati vse one države, ki so bile v svetovni vojni v zvezi z Grčijo, kakor tudi one, ki so na novo nastale po svetovni vojni. Lani sem obiskal Nemčijo in Češkoslovaško, letos pa obiščem Poljsko.« Na vprašanje časnikarja: »Ali greste tudi v Rim?« je odgovoril: »V Atene se bom vrnil preko Rima, kjer bom ostal 24 ur. Odkrito vam rečem, da sem velik prijatelj takoj Jugoslavije kakor tudi Italije. Nikar ne mislite, da hočem delati proti eni ali drugi teh dveh držav. To odločno od sebe odklanjam in vam to zagotavljam kot svojim prijateljem.«

Ami du Peuple je prinesel vest, da bo preiskovalna komisija poklicala predse tudi ministra zunanjih zadev Brianda, to pa zato, da izpove, ali mu je kaj znano, komu je bila namenjena vsota 21.860 frankov, ki se je našla zabeležena v Oustricovih računih na ime intimnega Briandovega sodelavca g. Peyhelota, uradnika zunanje ministrstva. Baje pa je to ministru zapleteno tudi v afero znane goljufive banke nekega italijanskega avanturista.

Na tej vesti je resnice le toliko, da je komisija res sklenila zaslišati g. Brianda, toda ne sedaj, ampak pozneje.

Pariz, 28. dec. kk. V starem delu mesta Alžira se je pripetila danes huda nesreča. Podrta se je hiša, v kateri so ravno praznovali poroko. Radi slabega vremena, ki je trajalo zadnje dni, se je podrl strop, ki je pokopal pod seboj vse svate. Podrta se je tudi sosedna hiša. Do sedaj so izpod razvalin odkopali tri mrtvece. Domneva se, da je bilo pri tem ubitih še več oseb.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 28. decembra.

Prva nedelja po Božiču je potekla v Ljubljani povsem mirno. Zelo mnogih prijateljev zimskega sporta, naj bi bilo saj že to nedeljo ugodno vreme za sankanje in smučanje, so se povsem uresničile in so bile ceste, ki vodijo iz Ljubljane, povsem v znamenju zimskega sporta. Mladina je hitela s smučkami in sankami na hribe. Tudi z vlaki se je odpeljalo na Gorenjsko in druge hribe vse polno smučarjev. Drugače pa so se danes v Ljubljani še poznali božični prazniki, ki so komaj minili. Razen prijateljev zimskega sporta, je odšlo iz Ljubljane le malo ljudi. Časi lepih zaslužkov na železnici in avtobusih so za enkrat minili. Tudi na promenadi in po ulicah ni bilo preveč živahno, zakaj mnogo mladine je zaradi počitnic odšlo iz Ljubljane. Da so bile kavarne in druga zabavišča zasedena, je v tem zimskem času povsem umljivo.

Dogodkov v Ljubljani skoraj ni bilo. Tla so bila sicer zledenela in spolzka, vendar se ni pripetila nobena resnejša nesreča in so ljudje že kar navajeni poldnevne prepeljali v bolnišnico.

Pogreb pok. gđe. Fanči Svetlinove je pokazal, kolike simpatije je pokojnica uživala v krogih uprave »Slovenca« in drugih združenih listov. Pogreba se je udeležilo veliko število znancev. Šent-peterska Marijina družba je zapela na grobu Marijinega otroka žalostinko, udeležila se je pogreba z zastavo. Upravo lista je zastopal g. ravnatelj Rakovec z vsem uradnimstvom. Od lazaristov v cerkvi sv. Srca Jezusovega, kjer je pokojnica pela dolgo vrsto let, se je udeležil pogreba g. p. Šavel.

Mariborska kronika

Maribor, 28. decembra.

Pohorje, kavarne, gostilne, kinematografi, itd. ... Vsakdo je prišel na svoj račun; tudi mariborske cerkve so bile danes nabit polne. V Omladinskem domu je bila zvečer prav lepo uspela božičnica meljskega izobraževalnega društva; v Poselski zvezi pa je ob krasni udeležbi predaval dr. Janžekovič. Računa se, da je bilo danes na raznih pohorskih postojankah do 350 navdušenih smučarjev.

Nemalo senzacije je povzročila v Mariboru okolnost, da je policija danes aretirala nekega petnika, ki je osumljen, da ga zasleduje ljubljanska policija radi prevare v zadevi 200.000 dinarjev na račun neke ljubljanske tvrdke. Mariborska policija se je takoj obrnila na ljubljansko policijo radi zadevnih pojasnil, katera ob času poročila še niso prispela. Ter se bo ob nadaljnjih zasliševanjih in morebitnih konfrontacijah izkazalo, v koliko gre v predmetnem slučaju za identiteto.

Občni zbor sadjarskih trgovcev pri »Zlatem konju« je bil zelo dobro obiskani in je trajal celo dopoldne. Predsedoval je društveni predsednik Pevec, ki je v svojem obširnem govoru poročal o društvenem stanju, na kar se je obširno razpravljalo o skupnem postopanju proti nepoklicnim in nereelnim trgovcem in se je sklenilo storiti pri pristojnih oblastih primerne korake, da se v tem oziru napravi red. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Rudolf Pevec, za podpredsednika Ivan Mermolja, za tajnika in blagajnika Janko Kostanjek. Tudi se je pri slučajnostih sklenilo stopiti v zvezo s švicarskimi, nemškimi in avstrijskimi tvrdkami. Tajnik Zveze trgovskih združenj iz Ljubljane pa je v svojem eno uro trajajočem poročilu naglašal, kolikega pomena je sadjarstvo in sadjarska trgovina za naše narodno gospodarstvo.

V Zgornji Polskavi je prišlo včeraj zvečer do razburljivega dogodka, ki je vznemiril celo okolico. V njegovem stanovanju je napadel neki A. K. 25 letnega poljskega dninarja Ivana Pehtla z nožem ter mu prizadejal po celem telesu tako težke poškodbe, da so Pehtla morali prepeljati v mariborsko bolnišnico. Njegovo stanje je precej resno.

Na Trgu Svobode se je ponesrečila 56 letna delavčeva žena Terezija Beigot; spodrsnila je na poledenelih tleh ter si pri padcu strla levo roko; prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico.

Dvanaest je ura. Sedim v najbolj skritem kotičku kavarne in na tihem prosim Boga, da ne bi prišel. Čedalje bolj čutim, kako mi je nerodno. Da bi imela vsaj kuharico, toda kako naj uboga licejka, ki ji še plešejo po glavi Horac, Ovid in matematične formule, kako naj sirota pripravi zajca, ki je poleg tega še divji?!

Baš sem začel razmišljati, ali naj pobegnem iz kavarne, ko začujem glas mojega prijatelja.

»Pojdiva, vsak čas bo pol ene!«

»Hm, ne vem, ali bi šel ali ne.«

»Čemu ne?«

»Nič kaj dobro se ne počutim.«

»Ne boj se! Dejal sem ženi, naj pripravi zajca na oni način, ki tebi najbolj ugaja. Divna omaka in poleg cmoki iz ajdove moke.«

Iskreno sem se nasmejal. Morda pa nimam prav, ko tako slabo sodim, sem pomislil. Morda pa bo zajec proti vsakemu pričakovanju.

In sva šla. Radosten sprejem, veseli pozdravi in sumljiv duh iz kuhinje.

»Kako je?«

»Gre. Mučiva se. Plača je majhna, vse pa je tako drago.«

»Kaj to njega briga?« jo je sladko opomnil soprog. »Glej, da bo zajec čimprej na mizi.« S temi besedami jo je ljubeznivo potisnil v kuhinjo.

»Kaj bočeš, mlada je še, skoraj dete...« je šepnil meni.

Naposled sva sedla za mizo. Cez nekaj časa je gospodinja prinesla juho. Navadna ju-

ha, nekoliko neslana. No, in slednjič se je prikazal na mizo toliko pričakovani zajec.

»Ti ga načni!« mi je rekel prijatelj.

Kaj sem hotel drugega, kakor da ga ubogam. Bil sem pač gost. Približal sem se mu z vilicami, tedaj pa sem opazil, da je še cel in nerazsekán. Zagrabil sem za nož. Ročno sem ga zasadih v zajca, toda nož je spodrsnil.

»Vražje je trd,« sem dejal vljudno.

Spogledala sta se. Prijatelj je zardel in prijel nož. Zgodilo pa se mu je ravno tako, kakor meni.

»Vraga, saj to ni zajec, to je kvečjemu pes ali mačka ali vrag si ga vedi kaj!...«

»Nikar ne zabavljaj!« ga je ona ljuto prekinila in on je utihnil.

Mene je že obilaval pot od naporenega rezanja in od sramu. Prijatelj mi je zvesto pomagal, naposled je pristopila še ona.

»Kaj za vraga je s tem zajcem, da je trd, kakor kamen?« se je oglasil mož.

»Kaj jaz vem? Jaz sem mu izpulila vso dlako in sem ga potem tudi obžgala...«

»Kaaaj???« je zavpil moj prijatelj, in sicer s takim obupanim glasom, kakor ga nisem še nikdar slišal. »Opulila in obžgala?«

Bil sem v tako neprijetnem položaju, kakor še nikoli v svojem življenju. Najrajši bi se vdrl v zemljo. Ali naj se začnem krotajati, ali naj grem? Ne, počakal bom in junaško prestal vse, kar ima še slediti.

»Seveda,« je nedolžno odgovorila. »Celo

popoldne sem se včeraj mučila, da sem izpulila vso dlako.«

»Pa zakaj ga nisi odrila?« je vprašal mož, ves iz sebe.

»Ali se ga mora odreti?«

On se je zagrabil za glavo in si pulil lase. Ona pa je bruhnila v jok. Jaz pa sem začel govoriti in tolažiti:

»Hm, ni treba ravno, da bi morali zajca vedno dati iz kože. To je odvisno od zajca samega. Tale zajec je bil gotovo eden izmed najbolj divjih in je zato tako trde kože, včasih gre pa tudi kar tako... Mi smo na primer na fronti jedli kar kosmate zajce...«

»Nehaj s tvojim cinizmom!« se je zdajci zadri name prijatelj, in ni minulo pol minute, ko je še on začel zažliti svojo jokajočo kuharico.

Dejal sem, da mi je slabo in da moram iti. Popil sem še čaj, o katerem raje ne govorim, in odšel. Svečano pa sem prisegel, da ne pojdem nikoli več v svojem življenju na kosilo k mlademu zakonskemu paru.

Precej časa nisem videl prijatelja od onega žalostnega dogodka. Ko sva se čez nekaj tednov srečala, me je ustavil:

»Kdaj prideš zopet k meni?«

»Ko boš praznoval srebrno poroko.«

»Čemu pa šele tedaj?«

»Do takrat bodo mogoče divji zajci že izumrli...«

Od tistega časa sva z mojim prijateljem le še površna znanca...

Lepo zborovanje Slomškove družbe

Krasna predavanja o školi Baragi

Ljubljana, 28. dec.

Krščansko učiteljstvo v kulturni organizaciji »Slomškovi družbi«, ni moglo lepše izrabilo božičnih počitnic, kakor jih je s tem, da se je danes zbralo v Ljubljani in imelo na zborovanju serijo idejnih in strokovnih predavanj.

Zborovanje se je vršilo ob dveh popoldne v beli dvorani hotela »Union«. Čeprav se vrši glavno zborovanje šele jutri v ponedeljek dopoldne, vendar se je tudi danšnjega zborovanja udeležilo prav lepo število učiteljev in učiteljic, ki so napolnili dvorano ter z vneto sledili vsem predavanjem.

Zborovanje je ob dveh otvoril predsednik Slomškove družbe g. Strukelj, ki je pozdravil vse prisotne, med katerimi smo poleg nekaterih odličnejših pedagogov opazili tudi banskega šolskega nadzornika g. Fortunata Lužarja. Predsednik Strukelj je dalje sporočil pozdrav avstrijskih učiteljev in prebral simpatično pisano poročilo v časopisu »Pädagogische Warte« o zadnjem misijonskem kongresu v Ljubljani. Nato je imel g. Strukelj predavanje

o Frideriku Baragi in njegovem delu za Indijance.

Predavatelj je očrtal življenjsko pot velikega slovenskega misijonarja, nazorno predložil notranji nagib, ki je izvalil Barago iz dušnega pastirstva na Slovenskem v dušno pastirstvo med indijanske rodove v severni Ameriki. Predavatelj je očrtal tudi vse kulturno delo, ki ga je veliki misijonar izvršil za indijanske rodove, katerim ni reševal samo ude, temveč jih dvigal tudi kulturno in civilizatorično. Baraga je pisal za indijanske rodove slovnic, njihovih jezikov, molitvenice in druge knjige. Pri tem pa ni pozabil na Slovence, ki jim je tudi v Ameriki pisal knjige. Baragovo delo za indijanske rodove v severni Ameriki bo ohranilo trajno vrednost, ne samo v večnosti, temveč tudi pred človeštvom.

O kulturnem pomenu Barage.

Je predaval g. Jan Plestenjak. Mladi predavatelj je govoril o slavističnem seminarju ljubljanske univerze, ter je temo svojega predavanja obdelal povsem z znanstveno metodo, črpajoč pri virih slovenske literarne in politične zgodovine.

Težišče Baragove kulturnosti na Slovenskem je bilo v negaciji kulturnih zabod in v ustvarjanju vrednot, ki naj bi odtehtale miselne in dejstvene stranpoti, rezultat duhovne in socialne razrušitve tedanje dobe. V versko in miselno življenje Slovencev v tedanji dobi sta zelo posegali dve škodljivi struji: jožefinizem in janzenizem. Prva struja je bila freigeistovska, razumarska in hladno preračunljiva ter je z namenom škodovala vplivu in pravici katoliške cerkve. Jožefinizem je hotel iz cerkve napraviti državno dekle, ki naj bi mu služila tako, kakor navadna policijska uprava. Vzporedno in skoro istočasno pa je z jožefinizmom rasla druga struja janzenizem. Janzenisti, posebno oni poznejše dobe, so bili mrki pietisti, zaprti v svoje stroge verske občutke. Janzenisti so prestrogo ojmavali spoved, odpustanje grehov in prejemanje sv. obhajila. Janzenizem sam je z vsem svojim aparatom poltrajal težnjo vladarja in negiral primat papeža, v dogmatičnem pogledu pa je očito ali pa prikrit dvomil o svobodni volji in celo veroval in učil tako. V slovensko kulturno življenje se je janzenizem najočitnejše zanesel s škofom Herbersteinom, vnetim zagovornikom jožefinistov in janzenistov. Pod njegovim vplivom so se janzenistovski duhovniki trudili, da bi omejili ali odstranili pobožnost križevnega pota, blagoslovljanje podobice, romanja, rožnega venca, odpustkov (porcijunkula), češčenje presv. Srca Jezusovega in druge.

Na ta način nam je umljivo, da se hranijo izjave nekaterih župnikov iz tedanje dobe, češ, da celo leto niso dali niti enemu izpovedance odvze. Ljudstvo je bilo obupano, zakaj pretirano strogi duhovniki mu niso dajali verske tolažbe, pač pa so ga s svojo strogostjo tirali še bolj v obup. Versko življenje je seveda hiral in o verski inteligenci sploh govora ni.

V tej dobi verskega in državnega mrtvila, v tej razrušitvi duhov, v tej izmrtnosti naroda samega, ki se za janzenizem ni mogel ogreti, je nastopil Friderik Baraga, veliki učene velikega pa skromnega sv. Klemenca Hofbauerja. Pri njem se je navzel apostolskega duha in zaupanja v usmiljenje božje. Baraga je šel kot mlad duhovnik med ovce, zbegane in nevedne, zakaj višja duhovščina, je bila vsa janzenistična, redovniki so bili ali razpuščeni ali pa jim je bilo prepovedano ukvarjati se z narodom. V Smartnem pri Kranju, kjer je opravljal prvo službo kot kaplan, je bil pravi ljudski tribun. Njegove pridige so privabile množico iz vseh strani. Izdal je tedaj brošuro z dvema duhovnima pesmima, ki sta po svoji zasnovi in idejni vsebini popolnoma nasproti janzenizmu. Baraga je bil nato kazensko premeščen v Metliko, kjer pa je deloval v svo-

jih starih praveh. Vneto je učil v slovenščini pisati in brati tamkajšnje otroke, na svoje stroške obnovil križev pot in sicer v prav nič janzenističnem duhu. Tam je pisal tudi l. 1830. »Dušno pašo«, kjer so priobčene razne liturgije, razni med narodom običajni, pa državno cerkvenim oblastem neljubi veneci, razlaga očenaša in veliko število molitev v čast Materi božji, torej povsem v neskladju z janzenizmom.

Misijonski poklic je bil Baragi že dan in ni morda bil misijonar zaradi preganjanj. Tudi, ko je misijonaril med Indijanci, je mislil na Slovence, tu je hotel zamašiti vrzel v nabožni literaturi, ki jih je narodu pustila janzenistična miselnost. Pisal je več nabožnih knjig, ki jih je poslal v domovino z lepimi predgovori, v katerih kristalno čisto odseva njegova ljubezen do Slovencev. V Baragi občudujemo doslednost, ki je v takih borbah, kot jih je doživljal Baraga, ne najdemo pri drugih Slovenceh. On je v narodu ustvaril najbrže prve bolj vidne počitke Caritas in služil narodu s svojim vzgledom, ko se je žrtvoval narodu in tudi svojim bližnjim, nevernikom ameriškim Indijancem. S svojimi deli v indijanskih jezikih je Baraga ustvaril sloves Slovencev v vsem znanstvenem svetu in ko bo dobršen kos naše literature iz sedanjega in Baragove dobe pozabljen, bodo iz njegovih del črpali nčonjaki in vedeli, da jih je napisal slovenski misijonar Baraga.

Vprašanje elektrike v Šiški

Izredni občni zbor Električne zadruge v Spodnji Šiški

Ljubljana, 28. decembra.

V zadnjem čnu se vladalo v Šiški precejšnje vznemirjenje radi nejasnosti, ki je nastala po zahtevi mestne občine ljubljanske, da naj pride Šiška v teritorij ljubljanske mestne elektrarne. Električna zadruga v Šiški, ki dobavlja električno strujo iz Česnove elektrarne, je za danes sklicala izredni občni zbor, da bi se podala njenim članom slika o stanju zadruge v borbi za ceno električne struje. Načelnik Franc Salehar je poročal izrpn o zahtevi ljubljanske mestne občine v zadevi odstranitve zadržnega omrežja ter o ukrepih načelstva in nadzorstva, ki so se v tem pogledu doslej storili. Mnogoštevilni navzoči, med katerimi sta se nahajala tudi ljubljanski podžupan profesor g. Evgen Jarc in predsednik direktorija mestne elektrarne in planine g. Franc Orehek, so se živo udeležili razprave. Posebno ogorčenje je vzbudil med zadrugarji dopis ljubljanske mestne občine, v katerem je zahtevala, da naj Električna zadruga odstrani svoje omrežje iz cele Spodnje Šiške ali pa naj ga proda ljubljanski

mestni občini. Zadrugarji so se bili radi tega obrnili na bansko upravo, katera je s posebnim odlokom prepovedala občini nameravano prisilno odstranitev električnega omrežja šišenske zadruge. Z ozirom na ta odlok se je sklenilo, da naj se vrše z ljubljansko mestno občino oziroma z vodstvom elektrarne pogajanja, toda izključno samo na podlagi, da naj se smatra ljubljanska elektrarna kot konkurenčno podjetje Česnovi elektrarni in da naj se zadruga nikakor ne likvidira. Ravnatelj g. Orehek je v svojem govoru utemeljeval stališče mestne elektrarne in zavračal očitke, češ da je mestna občina stajala zadrugo pred nekaj diktat. Predlog mestne občine ni bil diktat, temveč samo osnutek za nadaljnja pogajanja. Predsednik Salehar je odločno zastopal interese šišenskih zadrugarjev ter prečital tudi dopis mestne občine, v katerem ta zahteva do določenega termina odstranitev omrežja. Končno je občni zbor dal načelstvu direktive za nadaljnja pogajanja, pustil pa mu je proste roke.

Dalje so bile na dnevnem redu tudi spremembe nekaterih členov pravil in poslovnika, ki so bile brez razprave sprejete.

Širom Jugoslavije

Prst božji

Na smrtni postelji izda žena moža-morilca.

Subotica, 28. decembra.

Orožništvu iz Subotice se je posrečilo te dni aretirati morilca, o čigar zločinu so zvedeli na zelo zanimiv način.

V Krsturu je živel žena nekega Gjorgja Nemeta, ki je pred tednom dni pozvala k sebi svojo sosedo in ji zaupala, da je njen mesec meseca julija t. l. ubil Bogdana Cvejina, posestnika iz Novega Bečaja, in mu pobral vse dragocenosti, denar in hranilno knjižico za 10.000 Din. Kmalu po tej izpovedi je ženska umrla. Bila je že namreč več časa smrtno bolna. Po pogrebu je odšla sosedka na občino, kjer je izpovedala vse, kar je slišala od pokojnice. Občina je takoj obvestila orožništvo, ki je uvelo preiskavo. Kmalu se je ugotovilo, da je Gjorgije Nemet zelo nevaren zločinec, ki je, čeprav star že 35 let, preživel v zaporih nad 20 let. Orožništvo je tudi ugotovilo, da je Nemet zaprt v Veliki Kikindi. Takoj je telefoničnim putem obvestila kaznilnico v Veliki Kikindi, ki pa je odgovorila, da je bil Nemet pred nekaj urami izpuščen iz zapora, ker je baš prestal svojo kazen. Orožniki so ga takoj začeli iskati. Mislili so, da se bo Nemet vrnil domov, ker je bil obveščen, da mu je umrla žena. To pa se ni zgodilo. Izkazalo se je, da je Nemet nameraval pobegniti na Madjarsko. Prišel je v Subotico, kjer so ga na sveti dan aretirali in odpeljali v Krstur. Tu so ga začeli zasliševati glede zgoraj omenjenega roparskega umora. On pa je energično tajil. Ko so mu pa povedali, kaj je izpovedala njegova žena na smrtni postelji, se je udal in priznal.

Roparski umor

Koprivnica, 28. decembra.

Na sveti dan se je v vasi Peteranec pri Koprivnici zgodil strašen roparski umor, čigar žrtve je postal Gjuro Andrečič, dočim se njegova žena bori s smrtjo. Edina živa priča zločina je težko ranjena žena, ki je, ko se je nekoliko ovestila, povedala sledeče:

Po večernicah je odšel njen mož, da nakrmi živino. Ker ga pa precej dolgo ni bilo, ga je šla žena iskat k sosedovim, kjer ga pa ni našla. Vrnila se je domov in šla pogledat na pod. Ko je odprla vrata, se ji je nudil strašen prizor: na tleh pred njo je ležal njen mož s presekanim lobanjo, ves v krvi. V trenutku, ko se je sklonila k njemu, je dobila nenadoma od zadaj po glavi tako silovit udarec, da se je nezavestna zgrudila na tla. Ne ve, kako dolgo sta ležala na podu. Proti večeru enkrat ju je našel sosedov sin, kateremu se je zdelo sumljivo, da ni nikogar v hiši. Takoj je obvestil o grozni najdbi orožništvo, ki je našlo sled, ki je vodila preko vrtov k nekemu koprivniškemu

Tretji predavatelj je bil

prof. dr. Erlich.

Govoril je o misijonskem delu in o vlogi, ki naj jo v misijonskem delu zavzame učiteljstvo. Misijonsko delo je važno za vse človeštvo in je doseglo že do sedaj krasne uspehe, čaka pa ga še ogromne naloge v bodočnosti. Štirje veliki deli sveta, polni poganskega prebivalstva, čakajo na Kristusov nauk. To so Afrika, Indija, Kitajska in Japonska. Drugi kraji so manj važni, ker je v njih sedaj le še malo poganov. Govornik je predložil zborovalcem dve znanosti, ki sistematično določata zakone misijonskega dela. Prva znanost je misijonografija, druga pa misijonografija. Prva ugotavlja, zakaj so potrebni misijoni in s kakšno pravico gre misijonar med pagane širiti Kristusov nauk. Druga znanost pa določa zakone, kako in na kakšne načine more biti misijonarjevo delo najbolj uspešno. Govornik je opozoril zborovalce tudi na veliko načelo, naj krščanski otrok rešuje poganskega. Zato je treba predvsem razširiti in povečati organizacijo »Dejanje svetega Detinstva«. Pri tem more učiteljstvo mnogo pomagati. Na predlog govornika so zborovalci nato sklenili, da bodo priredili v prihodnjih tednih v Ljubljani v določenih dnevih posebne misijonske tečaje, katerih se bo udeleževalo učiteljstvo iz Ljubljane in okolice.

Lepo uspelo zborovanje je nato zaključil predsednik g. Strukelj. Zborovanje se nadaljuje jutri v ponedeljek ob pol desetih dopoldne. Na dnevnem redu bodo razna strokovna predavanja.

Zlati jubilej prvega misijona v Kongu

Te dni je preteklo 50 let, odkar so sinovi kardinala Lavigerija, beli očetje, ustanovili v Osrednji Afriki prvo misijonsko postajo, in sicer v belgijskem Kongu. Danes ima belgijski Kongo 700.000 katoličanov. Misijonarji so prodirali v deželo z zahodne obale in so dospeli po več mesecih trudopolnega potovanja do gorovja Veliki Seen. Potem so se leta 1878, ustavili na vzhodni obali jezera Tanganjika, ki je bila tedaj pod britansko vladjo. Po dveh letih so ustanovili na drugi strani jezera z imenom Malveba, ki leži danes v belgijskem Kongu. V onih časih so vladali tam še Arabci. Ti so mnogokrat vdrli v deželo in polovili vse za delo sposobne ljudi ter jih odpeljali v sužnjo. Leta 1894, so prodrli v deželo belgijske čete in leto dni pozneje je bila oklicana svobodna država Kongo. Ker pa so lovei na sužnje prebivalstvo dežele tako razredili, da ni bil možen noben misijon več, so odrinili beli očetje dalje v Kibango. Njihovo delo je bilo uspešno in bi bilo še uspešnejše, če ne bi od časa do časa vdrli v deželo lovei na sužnje in uničili njihovega dela. V njihovem dnevniku beremo: »Zakaj evropski narodi ne store ničesar, da bi preprečili ogaben lov na sužnje? Odpraviti trgovino s sužnji na obali, je lahka stvar. Toda ravno v osrčju dežele leži korenina tega ogabnega početja... Dokler se ne bo vlada energično zavzela za to, da izgube arabski trgovci s človeškim blagom, ki uničijo toliko človeških življenj in to na tako strašen način, svojo oblast, tako dolgo nima oznanjanje Evangelija nobenega smisla.

50 let plodonosnega dela imajo za seboj požrtvovalni pionirji božjega kraljestva na zemlji. Prodri so že v vse kotičke 2 in pol milijona kvadrat. kilometrov obsegajočega ozemlja, ki se imenuje danes belgijski Kongo. 594 duhovnikov, 304 bratje in 489 sester deluje med 10 milijoni prebivalcev. Vsako leto pokazejo Luč resnice 10.000 ljudem, in če bo šlo tako naprej, je upati, da bo čez deset let v belgijskem Kongu že milijon katoličanov.

Naraščanje katol. prebivalstva na Angleškem

Pravkar izšli katoliški almanah »Catholic Directory« ugotavlja, da je bilo leta 1929, sprejetih v katoliško vero v Angliji in Walesu 12.075 oseb. V celoti je v letu 1929, naraslo katoliško prebivalstvo Anglije za 31.571 duš. V zadnjih desetih letih je znašalo število konverzij 121.973, prirastek katoliškega prebivalstva pa 230.769. V številu krstov in konverzij otrok se opaža sicer nazadovanje, napredovanje pa se opaža pri številu porok, duhovnikov, sol in cerkva. Skupno število vseh katoličanov v Angliji znaša 2.236.244. Število svetnih duhovnikov je naraslo v letu 1929, za 112 in znaša sedaj 2397; število redovnikov pa je nazadovalo za tri osebe in znaša sedaj 1351. Število dijakov na srednjih šolah je naraslo za 4925 in znaša 58.822. Število otroških krstov je znašalo 63.230 in zaznamuje padee za 3067. Porok je bilo 23.045 in zaznamujejo prirastek za 956.

V izložbenem oknu spal

Res je huda brezposelnost, in tisti, ki jih ta nedolga tepe, so mnogokrat v neprijetnem položaju. — V Berlinu se je te dni pripetil zanimiv dogodek, ki je na eni strani humorističen, na drugi strani pa je njegova tragika ravno radi tega humorja tem večja. Predsnočnim sta patrolirala po neki berlinski ulici dva policijska stražnika. Nenadoma sta zapazila, da je izložbeno okno neke trgovke s pohištvo razbito. Tu gre pa najmanj za vlcem! — sta si mislila moža postavte. Izvelika sta revolverje in se tajinstveno približala razbitemu oknu. Nato sta prizgala še svetilke in povesetila v notranjost izložbenega okna. Pogled, ki se jima je nudil, pa ni niti najmanj pričal o kakem vplivu, zakaj v naslanjaču, ki je bil razstavljen v izložbenem oknu, sta zagledala možakarja, ki je sladko smrčal. Zbudila sta ga in ga vlekla na bližnjo stražnico, kjer se je ugotovilo, da je speči možakar neki brezposelni delavec, ki ni imel denarja za prenočišče. Mož je dejal, da se je hotel enkrat sladko naspiti, kar pa mu ni bilo dano. Ker je razbil izložbeno okno, je bil obsojen na dva meseca zapora.

Turška vlada o dogodkih v Menamenu

Carigrad, 28. dec. AA. Danes je bil objavljen uradni komunikat o stališču turške vlade napram nedavnim dogodkom v Menamenu. Vlada je imela prevčerašnjim v Ankari sejo, ki je trajala osem ur in kateri je predsedoval sam predsednik republike Gazi Mustafa Kemal paša. Glavni predmet seje je bila razprava o aferi v Menamenu. Preiskava je ugotovila, da je vodila pokret neka muslimanska sekta, katere voditelji so bili v Carigradu aretirani. Ta pokret so pripravljali že dalje časa po vsej Turčiji. Vlada je ugotovila, da lokalna civilna in vojaška oblast niso dovolj strogo postopale. Notranji minister je odpotoval osebo v Smirno in Menamen, da vodi preiskavo o tem, kako se je zadržalo orožništvo. Zdi se, da bo vlada ostro nastopila proti osumljenim dervišem.

V dobi brezposelnosti

Newyork, 28. dec. s. Vse ameriško časopisje objavlja zanimive podatke o slavnosti pojedini, ki je priredil petrolejski kralj Doherty v Washingtonu ob priliki vstopa njegove hčerke Helene v družbo Slavnostne pojedine se je udeležilo nad 2000 povabljenih gostov vseh narodnosti in najrazličnejših poklicev. Pojedina je stala nad pol milijona dolarjev (28 milijonov Din.). Lepo zborovanje Slomškove družbe.

Dne 31. decembra ob 8 zvečer
v vseh dvorinah „Uniona“
Silvestrov večer
„Ljubljane“

Dvajset tisoč milj pod morjem

pisal

JULES VERNE.

9

Zvečer sem bral, pisal in razmišljal. Naposled me je premagal spanec. Zleknil sem se po svojem ložu iz morske trave in kmalu trdno zaspal, medtem ko je »Nautilus« plul po naglem toku črne reke.

PETNAJSTO POGLAVJE.

Pismo vabilo.

Drugega dne, 9. novembra sem se zbudil šele po dvanajsturnem spanju. Konzulent je po svojem običaju prišel, da me vpraša, »kako je gospod spal,« in »kaj gospod želi.« Dejal je, da njegov prijatelj, Kanadec, še vedno spi kakor človek, ki celo življenje ne dela drugega, ko da spi.

Pustil sem dečka, naj blebota, kolikor se mu zljubi, ne da bi mu veliko odgovarjal. Mene je zanimalo, kje da je kapitan Nemo, oziroma, zakaj ga včeraj zvečer, ko smo bili opazovali bajna čudesa morja, ves čas ni bilo. Upal sem, da ga danes gotovo vidim. Svojo obleko iz bisusa ali »školkine svile« sem si bil hitro nadel; Konzulent se je čudil in je živahno spraševal, kakšna da je materija, iz katere je napravljena. Razložil sem mu, da sestoji iz izlikanih, svili podobnih šopov vlaken, ki jih tako zvani leščur, neke vrste školjka, ki se v velikih množinah nahaja na obalah Sredozemskega morja, obeša na skale. Svoječas se je iz teh vlaken izdelovalo lepo blago, in sicer nogavice in rokavice, ki so bile tople in so se zelo mehko prijemale telesa. Moštvo »Nautilusa« si je torej moglo nabavljati obleko zelo poceni in ni bilo navezano ne na bombažne nasade, ne na ovce ali sviloprejkne kopne zemlje.

Ko sem se bil oblekel, sem se podal v veliki salon. Bil je prazen. Poglobil sem se v študij ribjih in školjčnih zakladov pod steklenimi omarami ter brskal po velikih herbarijih, ki so bili napolnjeni z najredkejšimi morskimi rastlinami, ki so, dasi so bile posušene, ohranile svoje čarobne barve. Med temi hydrophyti ali stromatoporami sem opazil najrazličnejše vrste vretencev podobne, jagodaste in mehurjaste haluge, potem krasne alge šarlahastordeče barve, alge, razvrščene v obliki pahljače in pa tako zvane acetabule, ki izgledajo kakor močno stisnjene glive in katere uvrščajo med zoophyte, to je živalim podobne rastline.

Dan je minul, ne da bi me bil kapitan Nemo počastil s svojim obiskom. Okna v salonu se niso odprla. Najbrž kapitan ni hotel, da bi se ob pogledu na lepoto morskega živalstva preveč razvadili.

Kurz »Nautilusa« je bil slejkoprej vzhod-severovzhod, njegova hitrost je znašala 12 milj, globočina, v kateri je plul, pa 50 do 60 metrov.

Drugega dne, 10. novembra, je vladala ista puščoba in samotnost. Od posadke se ni prikazal nihče. Ned in Konzulent sta večino dne prebila z menoj; čudila sta se, zakaj ni bilo kapitana. Nihče izmed nas si ni mogel razložiti, kaj pomeni njegova odsotnost. Ali je bil ta čudoviti mož morebiti bolan? Ali pa je mogoče razmišljal o tem, kako bi izpremenil načrt, ki ga je imel glede nas, ki smo bili njegovi ujetniki? Sicer pa smo, kakor je tudi Konzulent priznaval, uživali popolno svobodo, imeli smo obilo in dobro jesti in piti in naš gostitelj se je točno držal pogodbe, ki jo je bil z nami sklenil. Zato nismo imeli nobenega vzroka, da bi se pritoževali, in posebnost naše usode nas je odškodovala za naše ujetništvo na tak način, da nismo imeli kapitana kaj očitati.

Tega dne sem tudi začel pisati o naših dogodivščinah dnevnik, zaradi česar sedaj lahko vse, kar se nam je pripetilo, z največjo točnostjo pripovestim. Kar pa moram kot posebnost takoj omeniti, je to, da sem ta svoj dnevnik pisal na papirju iz morske haloge.

11. novembra na vse zgodaj zjutraj sem zapazil na svežem zraku, ki je prodiral v »Nautilusove« prostore, da smo se bili zopet dvignili na morskovo vrhino, da obnovimo svojo zalogo kisika. Podal sem se po stopnjah po sredi ladje na krov.

Bila je šesta ura zjutraj. Videl sem, da je nebo oblačno, morje pa sivo, toda mirno. Komaj se je naša podmornica pozibavala na valovih. Zanimalo me je, ali bom videl kapitana, ki se je pač moral nahajati na palubi. Videl sem pa samo krmilarja, ki je sedel v svoji stekleni hišici, kakor da je ujet. Se-leč na obločini čolnčiča, ležečega v izdolbini podmorničinega trupa, sem vdihaval z veseljem solnate pare, ki so se dvigale iz morja.

Počasi se je megla pod vplivom solčnih žarkov trgala in razprševala. Solnce se je prikazalo izza vzhodnega nebesnega obzorja. Morje je v hipu zagorelo. Vseposvdo po nebu razpršeni oblaki so se pobarvali v čudovito lepo odtenčeno rdečico in številni »mačji jeziki«, kakor imenujejo mornarji iskrene se kepe oblakov, so napovedovali vihan den.

Toda kaj je pomenjal vihar za »Nautilusa«?

Zato sem se brez bojazni naslajal ob solnčnem vzhodu, ki me je tako poživil in razradostil, da sem se čutil vsega pomlajenega. Kar zaslišim, da nekdo prihaja po železnih klinih lestve. Že sem se pripravljal, da voščim kapitanu Nemu dobro jutro; toda zagledal nisem njega, ampak ladjinega poročnika, ki je stopil na palubo in se name ni niti ozrl. Z močnim daljnogledom je z napeto pozornostjo ogledoval vse točke na horizontu. Ko je bil gotov, je stopil k odprtini na palubi in zaklical doli stavek, ki sem si ga točno zapomnil, ker sem ga potem slišal vsako jutro v podobnih okoliščinah, kadar sem bil na palubi. Glasil se je sledeče:

»Na-u-tron re-spok lorni virh.«

Seveda ne vem, kaj so te besede pomenile. Ko jih je bil poročnik zaklical, je krov zapustil. Mislim sem, da se bo »Nautilus« zopet potopil pod vodo. Zato sem se čez odprtino podal po lestvi in po koridorju nazaj v svojo kabino.

Tako je preteklo pet dni, ne da bi se bil naš položaj količkaj izpremenil. Vsako jutro sem se podal na ploščad in vsako jutro sem slišal omenjene besede, ki jih je vedno isti poročnik zaklical skozi odprtino v ladjin trup. Toda kapitan Nemo se ni prikazal. Že sem se bil privadil na misel, da ga ne bom nikoli več videl, ko sem 16. novembra z Nedom in Konzulentom stopil v svojo kabino in zapazil na mizi pismo, ki je bilo naslovljeno name. Nestrpno sem odprl ovoj. Pismo je bilo pisano z lahko, razločno pisavo, ki je imela nekoliko gotske poteze, kakor jih ima nemška, in se je glasilo takole:

»Gospodu profesorju Arronaxu, na krovu »Nautilusa«, 16. novembra 1867.

Kapitan Nemo Vas vabi na lovski izlet, ki se bo vršil jutri dopoldne v njegovih gozdovih na otoku Crespo. Upajoč, da ne boste zadržani, pričakujem, da se Vam bodo pridružili tudi Vaši tovariši.

Kapitan »Nautilusa« Nemo.

»Lov!« je vzkliknil Ned.

»In sicer v njegovih gozdovih na otoku Crespo,« je dostavil Konzulent.

»Torej mož vendarle hodi na kopno zemljo — čudak!« je menil Ned.

»To se jasno in razločno razvidi iz pisma,« sem rekel, ko sem ga še enkrat hitro prebral.

»O tem se ne da dvomiti,« je odgovoril Kanadec. »S tem torej lahko računamo kakor z gotovim dejstvom. Ko bomo na trdnih tleh, bomo že videli, kaj se da narediti. Sicer pa nimam ničesar proti temu, če bomo ustrelili par kosov sveže divjačine.«

Zaenkrat sem opustil nadaljnje razmišljanje, kako naj si razlagam nasprotje, ki je bilo med očitno mrznjo kapitana Nema do kopne zemlje in do otokov, pa med njegovim povabilom, naj se podam z njim na lov v gozd, in sem mirno rekel: »Dajmo najprej pogledati, kje je ta otok Crespo.« Potem sem se vstopil pred planiglob in sem našel na 32° 40' severne širine in 167° 50' zapadne dolžine otok, ki ga je leta 1801. na novo odkril kapitan Crespo, katerega so pa poznale že stare španske karte pod imenom Roca de la Plata, torej kamenit otok. Iz tega je sledilo, da smo se nahajali 1800 milj daleč od izhodišča naše rute in da je »Nautilus« po lahni uklonitvi od prvotnega kurza krmaril sedaj proti jugovzhodu. Pokazal sem svojima tovarišema otoček, ki leži sredi severnega območja Tihega oceana.

»Na vsak način si kapitan Nemo, kadar obišče kopno, izbere najoddaljenejšo otoke,« sem vzkliknil.

Zlato na Kitajskem

Na Kitajskem je bil zlati denar v prometu le v nekaterih dobah. Leta 10. po Kristusu je dal vladar Yang kovati zlat denar. Leta 1860. so kovali zlat denar, imenovan »taiping« (vreden je bil okoli 25 taelov), leta 1918. pa je dal predsednik republike Yunnan kovati zlatega denarja v vrednosti 9 milijonov dolarjev. Ta denar pa je že leta 1921. izginit iz prometa. Leta 1919. so kovali v Tientsinu dve vrste zlatega denarja s sliko Juanškajja. Ta denar je še mogoče najti pri kakem starinoslovcu. S tem pa ni rečeno, da na Kitajskem ni v prometu zlatega denarja. Promet slednjega zavisi od trgovske konjunktore. Pri tem se dogajajo zanimive stvari. Tako pride n. pr. v Sangaj bogat ameriški trgovec in zamenja svoje zlate dolare za srebrni kitajski denar. Zlat denar pretope Kitajci v zlatnike in jih pošljejo v Združene države, kjer kupijo zanje srebro. V državnih kovarnicah Združenih držav narede iz tega zlata zopet ameriške zlate

dolarje. Ko se trgovec morda vrne v Sangaj, kupi pogosto za »iste dolare«, ki jih je že prej enkrat dal za kitajske srebrnike, zopet nov kitajski srebrni denar.

Cerprav Kitajska nima zlata valute, vendar kljub temu producira precej zlata. Od leta 1888. do 1927. je Kitajska uvozila okrog 98 milijonov taelov zlata, izvozila pa ga je v istem času okrog 200 milijonov taelov. Sedanja kitajska produkcija zlata znaša letno okoli 22.000 troy-unč. Največ tega zlata dobe Kitajci v reki Moho, manjši del pa v Mongoliji. Nekaj ga dobe tudi v pokrajinah Kansau in Hsingkianga.

Anekdote iz Tolstojevga življenja

Leta 1852 je Lev Nikolajevič Tolstoj napisal svoje prvo delo in ga poslal uredništvu tedaj najbolj razširjenega mesečnika »Savremennik«, čigar sodružniki so bili najboljši književniki onega časa. Delo je bilo takoj natis-

njeno in Tolstoj, ki se je podpisal samo z začetnicama L. T., je trikrat pismo prosil za honorar. Šele na tretje pismo mu je urednik odgovoril takole: V naših najboljših listih je že od davnega navada, da se prva povest začetnika ne plača, ker ga list prvič priporoči občinstvu. Za nadaljnja dela pa boste dobili najvišji honorar, ki ga dobivajo naši najboljši leposlovni pisatelji, t. j. 50 rubljev za tiskano stran! Ta prvi Tolstojev neplačan spis je bilo »Detinstvo«, precej dolga novela, ki je obsegala 8 tiskanih strani.

* * *

Ko so v moskovskem Hudožestvenem gledališču igrali premijero »Sadovi prosvete«, je Tolstoj, ne da bi komu preje kaj sporočil, prišel iz Velike Poljane v Moskvo in se zvečer pojavil v gledališču. Oblečen je bil kakor preprost kmet, in vratar, ki je mislil, da ima pred seboj ruskega mužika, ga ni pustil pred blagajno, rekoč mu: »He, stavec, tu nimaš ničesar opraviti! Glej, da se izgubiš!« Tolstoj ni rekel niti besedice, šel je ven in sedel na stopnice

pred poslopjem, kjer je nekaj časa čakal, če bo morda prišel mimo kak znanec. Ker pa nikogar ni bilo, je vstal in šel domov...

Premeten dijak

Nekega dijaka bukreške univerze je nedavno aretirala policija, ko je z ročnim kovčkom skočil skozi okno neke hiše na cesto. Na stražnici so ugotovili, da je bil mladi mož, ki radi aretacije ni bil prav nič zalosten, radi ponovne goljufije ovaden. Bilo je takole: Di-jak je bil brez vseh sredstev in ni nikoli mogel spraviti skupaj denarja za stanarino. Ko je zopet prišel »prvi« in on še ni imel denarja za stanarino, si je hitro poiskal v drugem mestnem delu novo sobo, pazil zvečer na trenutek, ko je gospodinja na stopnicah klepetala s svojo sosedo, in skočil s svojim kovčkom skozi okno na cesto. V Bukarešti se ljudem ni treba priglasevati in tako je mogel z lahkoto večkrat menjati stanovanje, ampak vedno »samo pritično sobo z oknom na cesti«. Radi tega je bil pri policiji že dvakrat ovaden, vendar pa je ponosno izjavil, da je na ta način tekom dveh semestrov 18 krat menjal stanovanje. »Ampak povejte mi,« je vzkliknil policijski komisar, »kako je mogoče, da rektorat ni o tem ničesar zvedel?« — »Ali mislite, g. komisar,« je dejal dijak, »da sem tako neumen, da bom gospodinjini povedal, da sem dijak? V tem slučaju bi gotovo zahtevala gospodinja stanarino naprej.« — Na policiji so se gospodje pristržno smejali tej odkritosti. Upoštevali so obupen položaj dijaka in mu naložili samo neznatno denarno globo.

Telefon na Japonskem

Kakor v Evropi je tudi na Japonskem telefonski in brzojavni promet državni monopol. Dočim je v Evropi telefonska in brzojavna služba dobro organizirana, pa na Japonskem z njeno organizacijo niso zadovoljni. Treba je čakati mesec dni, preden dobi kdo nov priključek. Za nov telefonski aparat in novo številko plačajo japonski abonenti 2000 yenov (čez 50.000 dinarjev). Sedaj se je na Japonskem ustanovila napol zasebna družba z 800 milijoni yenov kapitala, ki bo po cenila ter razširila telefonsko in brzojavno omrežje.

Inserirajte v »Slovenskem listu«!

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli Velika izbira, najnižje cene, ročno na obroke, — Ceniki franco

»TRIBUNA« F. B. L. lovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA Karlovska cesta štev. 4

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga s neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. Poleg amstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, amčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim amstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znasajo nad 180 milijonov dinarjev

Ponesrečen poklon. — Mlada žena: »Zani, če bi bila sedaj zelo daleč proč od tebe, ali bi me imel potem še tako rad?« Mož: »Seveda, srček, čim dalje od mene bi bila, tem rajši bi te imel.«

Za
za trb premog
mha drva
ali koks
kličite tel 2056
oz. naročite v
Wolfson 1 pri
Dom. Celin

Edni slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani,

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe, b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenski posojilnici kot zadrugi z dote, dalje rentne in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.